

TERMINOLOŠKI SLOVARČEK

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA (NPZ) V OSNOVNI ŠOLI

ANALIZE DOSEŽKOV NPZ

Statistične in vsebinske analize dosežkov učencev na NPZ, ki jih na državni ravni pripravi Državni izpitni center v sodelovanju s predmetnimi komisijami in so podlaga za analizo dosežkov na šolski ravni.

DODATNA INFORMACIJA O DOSEŽKIH ZA UČENCE IN STARŠE

Informacija o dosežku učenca v primerjavi z vrstniki na šoli in v državi.

DRŽAVNA KOMISIJA ZA VODENJE NACIONALNEGA PREVERJANJA ZNANJA (DK NPZ)

Komisija, ki obravnava strokovna vprašanja v zvezi z NPZ, vodi in spremlja njegovo izvedbo ter skrbi za zanesljivost, učinkovitost in preglednost sistema NPZ.

E-BANKA NALOG RIC

Spletna aplikacija, ki omogoča dostop do posameznih odpisanih nalog NPZ, njihovih prilog in rešitev z navodili za vrednotenje ter statističnih in vsebinskih podatkov.

eRIC

Spletna stran Državnega izpitnega centra, ki je praviloma namenjena ravnateljem in njihovim namestnikom za izvedbo NPZ.

eRIC ZA UČITELJE

Spletna stran Državnega izpitnega centra, ki je namenjena učiteljem.

E-VREDNOTENJE

Elektronsko vrednotenje digitaliziranih preizkusov znanja z uporabo računalniškega programa.

GLAVNI OCENJEVALEC

Član predmetne komisije, ki vodi moderacijo, standardizacijo in vrednotenje preizkusov znanja ter je namestnik predsednika predmetne komisije.

GRADIVO ZA NPZ

Celotno gradivo za izvedbo NPZ iz posameznega predmeta: preizkus znanja s prilogami, rešitve z navodili za vrednotenje, specifikacijska tabela, seznam virov in posnetek za slušno preverjanje znanja pri nekaterih predmetih.

INFORMACIJE ZA UČENCE IN STARŠE

Publikacija z osnovnimi informacijami o NPZ (namen, cilji, pomembni datumi ...), namenjena učencem in staršem.

IZPISI DOSEŽKOV UČENCEV NA NPZ

Podatki o dosežkih posameznega učenca pri vseh predmetih, ki jih je opravljal na NPZ.

IZVEDBENI NAČRT ŠOLE

Pisni dogovor o tem, kdo, kdaj in kako bo opravljal naloge pri organizaciji, izvedbi, vrednotenju in analizi NPZ. Pripravi ga ravnatelj in z njim seznanjeni strokovni delavci šole.

MODERACIJA

Dopolnjevanje navodil za vrednotenje preizkusov znanja po pregledu vzorca rešenih preizkusov znanja. Moderacijo opravi predmetna komisija v sodelovanju s pomočniki glavnega ocenjevalca. Upoštevajo vse strokovno sprejemljive rešitve, ki so se pojavile v pregledanih rešenih preizkusih znanja, in razširijo vnaprej pripravljena navodila za vrednotenje z dodatnimi pojasnili.

MODERIRANA NAVODILA ZA VREDNOTENJE

Na moderaciji dopolnjena navodila za vrednotenje.

NADZORNI UČITELJ

Strokovni delavec, ki nadzoruje potek NPZ v učilnici ali med potekom NPZ skrbi za red na šolskem hodniku.

NAMESTNIK ZA IZVEDBO NPZ

Strokovni delavec, ki pomaga ravnatelju pri izvedbi NPZ na šoli.

NAVODILA ZA VREDNOTENJE

Dokument, ki ga pri vrednotenju preizkusov znanja uporabljajo ocenjevalci in vsebuje splošna in dodatna navodila za vrednotenje, rešitve in točkovnik za vsako posamezno postavko oziroma nalogo v preizkusu znanja.

NIS

Kratica, s katero označujemo prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom.

OCENJEVALEC

Učitelj, ki vrednoti preizkuse znanja.

OPISI DOSEŽKOV UČENCEV NA NPZ

Grafična predstavitev dosežkov in vsebinski opisi znanja po barvnih območjih za posamezne predmete na državni ravni. Pripravi jih Ric in predmetne komisije, šolam pa služijo kot podlaga za analizo dosežkov NPZ na šolski ravni.

OrKa RIC (*Orodje za ugotavljanje kakovosti izkazanega znanja*)

Računalniški program, ki strokovnim delavcem šol omogoča dostop do dosežkov NPZ in pripravo statističnih ter vsebinskih analiz dosežkov na šolski ravni.

POMOČNIK UČENCEM S POSEBNIMI POTREBAMI

Oseba, ki pomaga učencu s posebnimi potrebami, ki zaradi vrste in stopnje primanjkljaja, ovire oziroma motnje ne more sam opravljati NPZ. Pomočnik lahko učencu pomaga kot bralec, tolmač, jezikovni pomočnik, pisar, spodbujevalec ali kot pomočnik za slepe ali slabovidne, učence z okvaro vidne funkcije in barvno slepe učence.

POMOČNIK ZA E-VREDNOTENJE

Strokovni delavec, ki na šoli skrbi za nemoten potek e-vrednotenja in ocenjevalcem predstavi program za e-vrednotenje.

POMOČNIKI GLAVNEGA OCENJEVALCA (PGO)

Učitelji, ki sodelujejo na moderaciji, strokovno vodijo skupino ocenjevalcev med e-vrednotenjem in rešujejo zahteve za ponovno vrednotenje posameznih nalog. Izbere jih Državni izpitni center v sodelovanju z glavnimi ocenjevalci in predmetnimi komisijami.

POROČILO O IZVEDBI NPZ

Anketni vprašalnik, ki ga izpolni ravnatelj šole po končani izvedbi NPZ.

POSTAVKA

Naloga ali del naloge (vprašanje) v preizkusu znanja, ki ga spremljamo v vsebinskih in statističnih analizah.

POTRDILO O OPRAVLJENEM VREDNOTENJU

Potrdilo o opravljenem vrednotenju v tekočem šolskem letu, ki ga ocenjevalec po posredovanju svojih osebnih podatkov prejme z Rica.

PREDMETNA KOMISIJA ZA PRIPRAVO IN IZBOR NALOG NPZ (PK)

Komisija, ki pripravlja gradivo za izvedbo NPZ (preizkuse znanja, priloge, rešitve z navodili za vrednotenje ...), sodeluje v postopkih vrednotenja, pri izobraževanju učiteljev in pripravi različnih analiz ter opravlja druge strokovne naloge po navodilih državne komisije in Državnega izpitnega centra.

PREIZKUS ZNANJA

Zvežčič z nalogami in prilogami za NPZ.

PREIZKUSI ZA VAJO, STANDARDIZACIJO IN KONTROLO

Preizkusi, ki jih ob začetku e-vrednotenja učitelj oceni z namenom, da se pripravi na e-vrednotenje in se seznani z navodili za vrednotenje (vaja), svoje vrednotenje uskladi z referenčnim vrednotenjem (standardizacija) in med vrednotenjem preverja usklajenost svojega vrednotenja z referenčnim (kontrola).

PRILOGA

Sestavni del preizkusa znanja pri nekaterih predmetih. Z uporabo priloge učenci rešujejo posamezne naloge ali naloge v določenem delu preizkusa znanja. Priloge so na perforiranih listih, ki jih učenci pred reševanjem iztrgajo iz preizkusa znanja, ali pa na listih, ki so mu priloženi.

PRILAGOJEN PREIZKUS ZNANJA

Preizkus znanja, prilagojen za učence s posebnimi potrebami (npr. prepis v brajevo pisavo).

PRILAGOJENO IZVAJANJE NPZ

Izvajanje NPZ s prilagoditvami za učence s posebnimi potrebami, ki imajo odločbo o usmeritvi (npr. podaljšan čas pisanja).

PRILAGOJENO VREDNOTENJE

Vrednotenje preizkusov znanja učencev s posebnimi potrebami, pri katerem ocenjevalci upoštevajo prilagoditve na podlagi določenih motenj (npr. toleranca pri vrednotenju načrtovalnih nalog do +/- 5 mm oziroma do +/- 5°).

REFERENČNO VREDNOTENJE

Vrednotenje preizkusov znanja za vajo, standardizacijo in kontrolo, ki ga opravi glavni ocenjevalec v sodelovanju s člani PK in služi kot osnova (referenca) za primerjavo in analizo kakovosti vrednotenja ocenjevalcev.

RM Assessor³

Računalniški program za e-vrednotenje.

SEZNAM VIROV

Seznam vseh virov, ki so jih avtorji uporabili pri sestavi nalog in preizkusov znanja.

SLUŠNO PREVERJANJE ZNANJA

Preverjanje znanja ob poslušanju zvočnih posnetkov mp3 pri tujih jezikih in glasbeni umetnosti.

SPECIFIKACIJSKA TABELA

Preglednica s podatki za vsako postavko oziroma nalogo v preizkusu znanja (npr. o snovni pokritosti, tipu naloge, standardu/-ih znanja, taksonomski stopnji ...).

STANDARDIZACIJA

Postopek izbire in referenčnega vrednotenja preizkusov znanja za vajo, standardizacijo in kontrolo vrednotenja, ki ga izvaja PK.

STRUKTURA IN OPIS PREIZKUSA ZNANJA

Dokument, ki za posamezni predmet na NPZ vsebuje ključne informacije o preizkusu znanja (sestava, čas pisanja, maksimalno število točk, tipi nalog, dovoljeni pripomočki ...). Navedene so tudi vsebine, ki se preverjajo in vsebine, ki so morebiti iz preverjanja izločene.

SVETOVALEC ZA ZUNANJE PREVERJANJE ZNANJA

Strokovni delavec Rica, ki usklajuje delo predmetnih komisij.

TAKSONOMSKE STOPNJE

Stopnje, po katerih razdelimo naloge glede na miselne procese, ki jih zahtevajo pri reševanju. Pri NPZ se uporabljata poenostavljeni Bloomova in Gagnejeva taksonomija (matematika). Pri tujih jezikih se upošteva *SEJO* (*Skupni evropski jezikovni okvir*).

VPOGLED

Postopek, pri katerem učenci in starši pregledajo ovrednotene preizkuse znanja in se seznanijo z dosežki.

VREDNOTENJE

Postopek točkovanja odgovorov učencev na podlagi moderiranih navodil za vrednotenje.

ZAHTEVA ZA PONOVO VREDNOTENJE POSAMEZNIH NALOG

Pisna zahteva za ponovno vrednotenje posameznih nalog, ki jo lahko učenec, starši ali učitelj podajo pri ravnatelju, če po vpogledu v ovrednotene preizkuse znanja menijo, da je pri vrednotenju posameznih nalog prišlo do napake.

ZAUPNI PODATKI

Zaupni podatki so celotno gradivo, ki je potrebno za izvedbo NPZ (npr. preizkusi znanja, šifre učencev, USB-ključi z gradivom za učence s posebnimi potrebami, gesla za ravnatelja in njegovega namestnika za eRic ...). Zaupne podatke je treba varovati v celotnem postopku priprave in izvedbe NPZ v skladu s *Pravilnikom o nacionalnem preverjanju znanja v osnovni šoli* in *Navodili za izvedbo NPZ v osnovni šoli*.